

Amnesty International
Suomen osasto
Maria Mailasalo
Hietaniemenkatu 7 A
00100 HELSINKI

Sähköpostiviestinne Opetushallitukselle 22.8.2014

VETOOMUSKIRJEMARATON

Järjestönne aikoo järjestää kouluissa kirjemaratonin, jossa oppilaat kirjoittavat vetoomuskirjeitä kahden vaarassa olevan henkilön puolesta. Tapaukset, joiden puolesta vedotaan, ovat järjestönne tutkimia ja ihmisoikeusloukkauksiksi todettuja. Kirjeet allekirjoitetaan ja osoitetaan maan kuvernöörille ja ministerille. Mahdollisuus on myös solidaarisuusviestin kirjoittamiseen, jolloin kirjeet lähetetään vaarassa oleville ihmisille tai heidän omaisilleen. Vetoomuskirjeen kirjoittaminen ja luovuttaminen ovat vapaaehtoisia.

Olette pyytänyt Opetushallituksen kannanoton siitä, ovatko kirjeiden kirjoittaminen ja oppilaiden allekirjoitusten kerääminen sallittua.

Vastauksena kysymykseenne Opetushallitus ilmoittaa seuraavaa.

Suomen perustuslain 12 §:n mukaan jokaisella on sananvapaus. Sanavapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10. artiklan 1. kohdan mukaan jokaisella on sananvapaus. Tämä oikeus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisten siihen puuttumatta.

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjällä on oikeus päättää millaista toimintaa kouluissa ja oppilaitoksissa järjestetään. Opetuksen ja koulutuksen järjestäjä voi esimerkiksi kieltää kaikenlaisten koulun ulkopuolisten tahojen toiminnan kouluissa ja oppilaitoksissa. Toisaalta esimerkiksi yhteiskuntaopin opetuksen yhteydessä oppilaat voivat tutustua erilaisiin poliittisiin ja yhteiskunnallisiin näkemyksiin siinä yhteydessä, kun puhutaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksista päätöksentekoon. Opetuksen tavoitteena on muun muassa, että oppilaat oppivat hankkimaan ja soveltamaan yhteiskuntaa käsittelevää tietoa kriittisesti ja toimimaan aktiivisena kansalaisena.

Koulujen tulee julkisen tehtävän suorittajina noudattaa toiminnassaan tasapuolisuuden ja puolueettomuuden periaatteita. Koulujen tulee ottaa huomioon oppilaiden ikä ja kehitystaso harkitessaan, keille mahdollisuus kirjeiden kirjoittamiseen annetaan. Kirjemarkkinin järjestämisestä koulussa tulee ilmoittaa ennakolta oppilaiden huoltajille.

Edellä olevan perusteella kukin opetuksen järjestäjä siis päättää, osallistuvatko sen ylläpitämät koulut vetoomuskirjeiden kirjoittamiseen. Tästä syystä Opetushallitus neuvoo teitä kääntymään kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien puoleen. Opetushallitus ei sinällään näe estettä yhteistyölle opetuksen järjestäjien kanssa.

Pääjohtaja

Aulis Pitkälä

Lakimies

Teemu Tyrkkö